

NOTA BREU

Potentilla supina* (Rosaceae) a Catalunya (NE de la península Ibèrica)**Potentilla supina* (Rosaceae) in Catalonia (NE Iberian Peninsula)**

Jordi Bassols Garcia* & Josep Gesti Perich**

* C/ Gran de Sant Andreu, 310. 08030 Barcelona. A/e: jbassols@gmail.com

** C/ Sant Ignasi, 42. 17430 Santa Coloma de Farners.

Autor de correspondència: Jordi Bassols. A/e: jbassols@gmail.com

Rebut: 14.12.2023. Acceptat: 11.01.2024. Publicat: 31.03.2024

Potentilla supina* L. subsp. *supina

Osona: Vic, les Casasses, al marge de la bassa permanent que hi ha vora el riu Gurri, 31TDG4045, 450 m, herbassar humit, 11-XI-2023, J. Bassols (Fig. 1).

Potentilla supina és una rosàcia de distribució principalment holàrtica i naturalitzada en altres regions, com ara Austràlia (POWO, 2023), que es caracteritza pel seu port prostrat, per les fulles pinnatisectes (com a mínim les basals), per les flors axil·lars solitàries i per la mida dels pètals, que són

Figura 1. *Potentilla supina* subsp. *supina*, les Casasses (Vic, Osona): a) Detall de la flor; b) Detall de les fulles basals pinnatisectes; c) Port; d) Hàbitat. Fotografies: Jordi Bassols.

NOTA BREU

petits (2-3 mm). Alguns autors hi diferencien diversos tàxons subespecífics, d'entre els quals només la subsp. *supina* s'ha trobat a l'Europa occidental (Soják, 1987, 1993).

A la península Ibèrica s'ha indicat sobretot a les àrees central i oriental (Sánchez-Gómez & Güemes, 1994; Guillén & Rico, 1998; Benito *et al.*, 1999; Valdés *et al.*, 2001; López *et al.*, 2016), per bé que durant els darrers 30 anys també s'ha anat trobant esparsament a l'oest (Ladero *et al.*, 1995; Bariego & Rico, 2003), al nord (Sáenz *et al.*, 2012) i al sud peninsulars (Martínez-Sagarra *et al.*, 2019; Fuentes *et al.*, 2020). L'aparició d'aquestes noves localitats, sovint ubicades en herbassars higrò-nitròfils de marges d'embassaments o d'altres espais alterats i temporalment inundats, sembla indicar que l'espècie es troba en expansió al territori peninsular. Pel que fa a Catalunya, no tenim constància de cap citació prèvia; les localitats més pròximes són les de la Plana Alta, a Castelló (BDBCv, 2023), i les del Lenguadoc (INPN, 2023).

A les Casasses hem observat un sol individu de *P. supina* subsp. *supina* (Fig. 1) creixent en un herbassar humit sobre terreny llimós-argilós, al marge d'una bassa de règim permanent (alimentada majoritàriament per les aigües del freàtic), de nova construcció. Al seu voltant les espècies més abundants eren *Atriplex prostrata* DC., *Cyperus eragrostis* Lam., *C. fuscus* L., *Dysphania ambrosioides* (L.) Mosyakin & Clemants, *Juncus articulatus* L. subsp. *articulatus*, *Lycopus europaeus* L., *Persicaria maculosa* Gray, *Ranunculus sceleratus* L. i *Sonchus asper* (L.) Hill subsp. *asper*. Es trobava en plena floració i presentava abundants llavors a les flors marcides.

Desconeixem el vector de dispersió que va causar l'arribada d'aquesta espècie a la localitat, tot i que creiem que probablement va ser algun dels ocells migradors que la freqüenten i poden transportar llavors.

Tot i així, cal destacar que la zona ha estat recentment sotmesa a moviments de terra lligats als treballs de restauració ambiental que s'hi van dur a terme entre els mesos de novembre de 2022 i febrer de 2023, els quals han comportat la creació de la bassa i la plantació d'espècies autòctones. Per tant, no es pot descartar la possibilitat que les llavors d'aquesta espècie puguin haver arribat accidentalment a causa de les plantacions realitzades, o bé transportades per la maquinària d'obra. A l'entorn més proper de l'individu localitzat es van plantar les següents espècies: *Alisma plantago-aquatica* L., *Eleocharis palustris* (L.) Roem. & Schult., *Limniris pseudacorus* (L.) Fuss, *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják i *Sparganium erectum* L. Totes elles procedien d'un viver situat a la comarca del Vallès Occidental, on no tenim constància que es cultivi *P. supina*.

Bibliografia

- Bariego, R. & Rico, E. 2003. Novedades florísticas para la Cuenca del Duero (España). *Lazaroa*, 24: 129-130.
- BDBCv. 2023. Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana. Disponible a: www.bdb.gva.es [Data de consulta: 7 desembre 2023].
- Benito, J. L., Martínez, J. M. & Pedrocchi, C. 1999. *Potentilla supina* L. (Rosaceae) reencontrada en Aragón un siglo después. *Flora Montiberica*, 11: 6-8.
- Fuentes, J., Sánchez, R., Segura, J. M., Cueto, M., Ramírez, J. & Gutiérrez, L. 2020. Novedades corológicas destacables para la flora vascular de Andalucía, (sur de España) IV. *Anales de Biología*, 42: 63-73.
- Guillén, A. & Rico, E. 1998. *Potentilla*. L. P. 96-140. In: Muñoz, F.; Navarro, C. (eds.). *Flora iberica VI - Rosaceae*. Real Jardín Botánico. CSIC. Madrid. 592 p.
- INPN. 2023. Inventaire national du patrimoine naturel. Muséum national d'Histoire naturelle. Office français de la biodiversité. Disponible a: <https://inpn.mnhn.fr> [Data de consulta: 7 desembre 2023].
- Ladero, M., Amor, A., Pérez Chiscano, J. L. & Santos, M. T. 1995. Algunas plantas interesantes de la flora extremeña. *Studia Botanica*, 14: 203-206.
- López, S., Fabregat, C., Fabado, J. & Picornell, E. 2016. Nuevos datos para la flora de Aragón, II. *Flora Montiberica*, 64: 20-25.
- Martínez-Sagarra, G., Reyes, E., López-Tirado, J. & Devesa, J. A. 2019. Novedades florísticas para la provincia de Córdoba (España). II. *Acta Botanica Malacitana*, 44: 113-115.
- POWO. 2023. Plants of the World Online. Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. Disponible a: <http://www.plantsoftheworldonline.org> [Data de consulta: 7 desembre 2023].
- Sáenz, J. A., Aran, V. J., Barbadillo, P., Bariego, P., Barredo, J. J., Benito, J., Escalante, M. J., García-López, J. M., Marín, L., Mateo, G., Molina, C., Montamarta, G., Pérez, J. M., Patino, S., Pinto, M. Á. & Valencia, J. 2012. *Anuario Botánico de Burgos, I. Adiciones y revisiones al atlas de la flora vascular silvestre de Burgos 2007-2012*. Aula de Medio Ambiente de la Caja de Burgos. Burgos. 195 p.
- Sánchez-Gómez, P. & Güemes J. 1994. Acerca de *Potentilla supina* L. en la Península Ibérica. *Acta Botanica Malacitana*, 19: 209-210.
- Soják, J. 1987. Notes on *Potentilla paradoxa* and *P. supina*. *Preslia*, 59: 271-272.
- Soják, J. 1993. Taxonomische Bemerkungen zu einigen mediterranen *Potentilla*-Sippen. *Preslia*, 65: 117-130.
- Valdés, A., Alcaraz, F. & Rivera, D. 2001. *Catálogo de las plantas vasculares de la provincia de Albacete (España)*. Instituto de Estudios Albacetenses "Don Juan Manuel". Serie I-Estudios, 127. Albacete. 304 p.